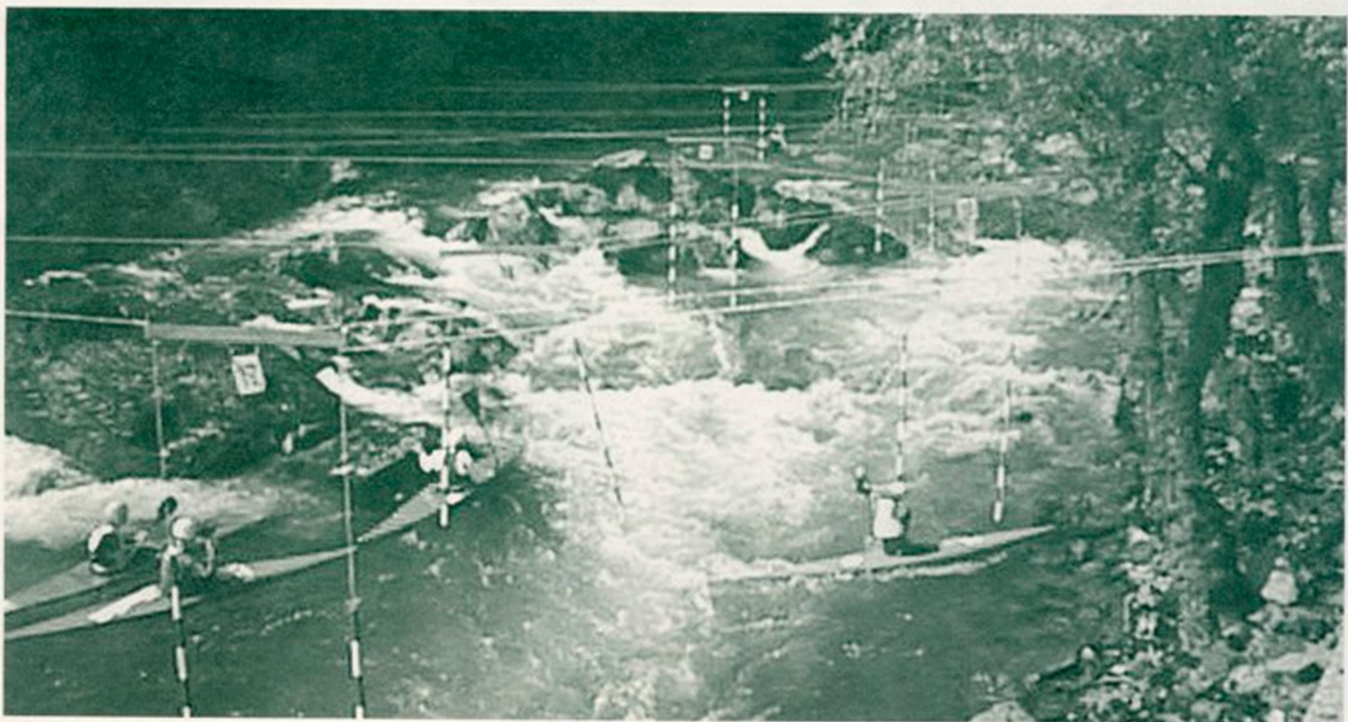

KOSTANJEVIŠKA DOOLINA

junij, 2000

V okviru praznovanj občinskega praznika je letos potekala vrsta športnih prireditev. Med njimi tudi tekmovanje v kajakih in kanujih ter raftu.

Razvojne možnosti

Tokratna številka časopisa prinaša kar nekaj »zoprnih« tem, takšnih, ki jih v časopisu neradi beremo oziroma zanje slišimo. Občina je uvedla prvi občinski davek, nadomestilo za uporabo stavbnih zemljišč. Plačevali ga bodo vsi občani. Občinski svet je sprejel odlok o zimski službi, ki prinaša dodatne obveznosti lastnikom nepremičnin. Pišemo še o občinskem proračunu, pa dopolnitev prostorskega načrta občine...Da, kar nekaj »težkih« tem se je nabralo.

Stopili smo v tretje tisočletje. Njegova značilnost bo prav gotovo še hitrejši razvoj tehnike in tehnologije, kot smo mu bili priča doslej. Tehnika in tehnologija sta našo občino v preteklih petdesetih letih obšli, z njima pa tudi znanje, ki ju spremlja. Zato bomo morali pohiteti, da bomo lovili razvoj, ki nas je v preteklih desetletjih pustil ob strani in bomo kos spremembam, ki se dogajajo tako v državi kot v svetu. Razvojne možnosti občine – tudi o njih govorimo v tej številki časopisa – so obetajoče, obstaja pa bojazen, da jim ne bomo kos. Vsako leto nas je namreč manj v tej naši dolini, starost prebivalcev se zvišuje, izobrazbena struktura pa ne izboljšuje.

V študiji, ki jo je pripravilo ministrstvo za drobno gospodarstvo in razvoj, je predvidena možnost zaposlitve 60 ljudi v naslednjih petih letih – v kolikor bomo seveda uresničili predvidene naložbe. Obetajoče možnosti za mlade in tudi tiste, ki že danes iščejo zaposlitev ali so zaposleni izven občine. Seveda pa bodo to delovna mesta, ki bodo zahtevala točno določeno izobrazbo, ki je danes nujna za vsako delo. Zato je prav, da že danes razmišljamo, na kakšne šole bomo usmerili najmlajše oziroma razmišljamo tudi o tem, ali je za tiste, ki že imajo poklic, potrebno drugačno ali dodatno znanje.

Možnosti za razvoj so ponujene. Ali jih bomo znali izkoristiti?

K. Š.

Otvoritev razstave z naslovom *Oblačilna kultura slovenskega kmečkega prebivalstva v Rožu* se je udeležil tudi nadškof Perko, saj je avtorica razstave Marija Makarovič - na fotografiji skupaj z županom občine Osilnica Antonom Kovačem - njegova sošolka.

Skromno, vendar pristrčno

Prvi maj je praznik občine Osilnica. Tokrat smo ga – v spomin na prvi maj pred več kot šesto leti, ko je oglejski patriarh v Vidmu izdal listino, s katero je potrdil samostojnost Osilniške župnije – praznovali v samostojni občini že šestič.

Dobrih šest let kasneje smo z ustanovitvijo lastne občine ponovno dobili enkratno, lahko rečemo zgodovinsko priložnost, da našim krajem omogočimo tisto kar je za druge samoumevno, da ustvarimo, kar je bilo drugim krajem, ki niso bila zaprta območja, dano že pred mnogimi leti oziroma desetletji.

Lahko bi rekli, hvala bogu, še smo tu, saj je pred sedmimi leti, ko je nekaj zanesenjakov pričelo razmišljati o ustanovitvi lastne občine le malokdo verjel, da nam bo uspelo ustanoviti in ohraniti jo. Toda ob Kolpi v najlepši dolini na svetu živimo trdni ljudje, ki bomo to občino in dolino ohranili in tudi razvili za bodoče rodove. Čeprav nam velikokrat trda prede kamorkoli se ozremo in česar koli se lotimo, s trmo in vztrajnostjo rinemo dalje. In tako bo tudi v prihodnje. Prihajajo mladi rodovi, ki jih bomo naučili – tako kot so nas naši – ljubiti to našo lepo dolino.

Občinski praznik smo letos proslavili skromno, vendar kot vedno pristrčno in veselo. V preteklih letih smo ob tej priložnosti odpirali različne investicije kot je bil pretvornik za TV signal, čistilna naprava, gasilska brizgalna itd. Tokrat smo praznik počastili le s športnimi prireditvami in z razstavo, katere otvoritev je bila ob prisotnosti nadškofa Perka, ki se nam je po birmi pridružil, nadvse slovesna.

Razstavo z naslovom *Oblačilna kultura slovenskega kmečkega prebivalstva v Rožu* je pripravila Marija Makarovič v sodelovanju s Slovenskim narodopisnim inštitutom Urban Jarnik iz Celovca in Krščansko kulturno zvezo iz Celovca. Na razstavi so bile poleg oblačilnega blaga in oblačilne dejavnosti Slovencev na avstrijskem Koroškem predstavljeni tudi moška in ženska obleka in njeni sestavni deli iz 18., 19. in prve četrtine 20. stoletja.

Pri organizaciji razstave je sodeloval tudi Nužej Tolmajer iz Krščanske kulturne zveze iz Celovca, ki je na otvoritvi spregovoril tudi o dejavnosti zveze. Njena najvažnejša skrb je ohranitev in širjenje slovenske kulture in jezika. V zvezo je vključenih 40 slovenskih društev in skupin. Krščanska kulturna zveza jim kot ena od osrednjih kulturnih organizacij koroških Slovencev nudi pomoč, posvetovanje in koordinacijo pestrega delovanja. Posebno pozornost posveča sodelovanju s kulturnimi institucijami v Avstriji, Sloveniji in zamejstvu, svoje uspešno delo pa gradi predvsem na mladih.

Tako Marija Makarovič kot Nužej Tolmajer, ki smo jima ob koncu razstave izročili vsakemu po šopek cvetja iz papirja, del kulturne tradicije naše doline, sta obljubila, da se bosta ob priložnosti ponovno oglasila v Osilnici, takrat morda s kakšno drugačno kulturno prireditvijo in predstavijo življenja koroških Slovencev.

K. Š.

Sprejem mladih

Birma je slovesen sprejem mladih v občestvo odraslih. Poznali so jo vsi prvobitni rodovi na zemlji. Dečke in deklice v določeni starosti uvajajo v svet odraslih s posebnimi obredi. Cerkev sprejema mlade v polnovredne kristijane s posebnim obredom.

Za otroke je bila birma nekdanj, seveda pa je tudi danes, velik dogodek ob vstopu v življenje. Starši so ponavadi skrbno izbrali botra, ki je moral biti tak, da je z besedo in zgledom podpiral svojega birmanca v krščanskem življenju. Nekdaj sta morala birmanec ali birmanka poleg staršev tudi sama prositi botra ali botro, šele potem je dana beseda zares veljala. Od tedaj, ko sta boter ali botra dala besedo, sta samo še ona odločala glede birme.

Šega je zahtevala, da sta svojemu birmancu kupila novo obleko. Klobuk so ponekod fantu kupili starši, in sicer kar moško številko. Čeprav ga je k birmi nosil skoraj na ramah, je bil namenjen za vse življenje in skrbno spravljen v omari, tako da je bil kot nov tudi na dan poroke.

Med birmancem in botrom nastane duhovno sorodstvo. Tako so se naši predniki ponavadi odkrili, ko so stopali mirno hiše svojega botra, čeprav ni bilo nikogar na oknu. Botri ali botru je bilo treba voščiti h godu in iti za pogrebom, če je boter umrl.

V Ljubljani je bila nekdanj birma za »mestne« birmance na binkoštno nedeljo, za podeželske pa v ponedeljek. Brimo je vodil škof, pozdravljali so ga slavaloki in okrašeni mlaji.

Botre in botri so se ob tej priložnosti radi pokazali v praznih oblekah in vse do druge svetovne vojne so ljubljanske okoličanke prihajale na binkoštni ponedeljek v cerkev v črnih svilenih oblekah s pečami na glavi.

Po končanem obredu so se birmanke in birmanci skupaj s svojimi botri ustavili pred cerkvijo pri kramarskih stojnicah. Boter je segel v žep in kupil birmancu sladkarij, včasih tudi rožni venec ali mašno knjžico, če pa je otrok dobil še kakšno igračo, je bila sreča brezmejna.

Če sta bila boter in birmanec z dežele, sta zavišla v gostilno, kjer so spravili koleselj. Tam so se podprli z izdatnim kosilom in se odpeljali domov. Če je bila birma doma, pri fari, je čakalo slavljenca na birmanskem domu slovesno kosilo. Če je bila cerkev blizu, so šli po kosilu k večernicam.

Take – v knjigi Praznično leto Slovencev jih je predstavil Niko Kuret – so bile včasih šege in navade naših prednikov ob birmi. Nekatere so ostale, druge so se spremenile.

Birma v Osilnici

In kakšna je bila letos birma v Osilnici? Lepa in slovesna. V nedeljo, prvega maja, se je ob 9. uri

zbralo pred cerkvijo toliko ljudi, da za vse v njej kasneje ni bilo prostora. Prišli so starši birmancev, botri in botrice, sosedi in prijatelji. Sedemnajst mladih iz vse občine, praznje oblečenih, da je jih je bilo veselje pogledati, se je v slovesnem sprevedu, na čelu katerega je bil nadškof Perko s šestimi župniki, ki so prišli iz sosednjih far, tudi iz Hrvaške, napolnilo v cerkev. Le-ta je bila slovesno okrašena in urejena tako kot okolica cerkve in župnišča. Pri tem so sodelovali člani župniškega

sveta, starši birmancev, botri in tudi drugi prebivalci

Nadškofa Perka, ki je dolga leta služboval v Beogradu, je v imenu zbranih pozdravil Jože Janež. Nadškof je v svojem nagovoru pozval mlade, naj postanejo dobri kristijani in vztrajajo v prelepi dolini ob Kolpi, ki se ji v prihodnosti prav gotovo obetajo boljši časi. Ob koncu obreda je Mladen Žagar v imenu občine izročil nadškofu darilo, sliko našega rojaka akademskega kiparja Stane-
ta Jarma.

Vsem letošnjim birmancem, njihovim botrom in družinam želimo, da bi jim slovesni dogodek ostal za vedno v lepem spominu.

K. Š.

Birma je bila za osilniško cerkev in celotno občino lep in svečan dogodek.

Po končani birmi so se birmanci fotografirali skupaj s svojimi botri in starši.

Predvsem o kulturi

Konec januarja smo se v Osilnici sestali člani Civilnega gibanja in se dogovorili, da bo letna konferenca gibanja 12. marca, ples Osilničanov pa v začetku aprila.

Sestanka se je udeležilo več kot dvajset članov, govorili pa smo o mnogih stvareh. Najprej seveda o letni skupščini, za katero bosta gradivo in organizacijo pripravila Jože Ožura in Miro Štimac.

Ko smo se pogovarjali o plesu, ki je bil do sedaj dobrodelen in katerega izkupiček smo v preteklih letih namenjali na poseben račun za gradnjo likovne galerije, smo se dotaknili več tem. Najprej o dobrodelnosti. V preteklih letih smo našli kar nekaj sponzorjev, ki so na dražbi kupili likovne stvaritve, ki so jih umetniki poklonili Civilnemu gibanju. Ker v prihodnje ne moremo več računati na veliko sponzorjev, bo potrebno razmisliti o morebitni drugačni obliki zbiranja denarja.

Drug problem, ki zadeva ples oziroma galerijo je prostor zanjo. S sredstvi, ki smo jih zbrali v preteklih letih, bi bilo mogoče začeti investicijo, vendar občina še ni našla prostora zanjo. Župan Anton Kovač je pojasnil, da pripravljajo spremembo prostorskega načrta za Sela in Osilnico. Ko bo načrt pripravljen, bi določili tudi prostor za galerijo. Javna razgrnitev načrta bo predvidoma maja, v razpravo o njem pa naj se vključi tudi Civilno gibanje.

Nekateri prisotni so predlagali, naj bi Civilno gibanje razmislilo o tem, da za galerijo namenijo nekaj prostorov lovskega doma. Dom je sedaj prazen in če bi hoteli vanj privabiti obiskovalce, bi se moralo v njem nekaj dogajati. Stane Jarm je menil, da to ni primerno oziroma naj bi likovna dela za lovski dom zbirali na likovni koloniji na temo lova.

Ob tem so nekateri tudi predlagali, da se v turistične namene bolje izkoristi tudi ribiška cerkev, ki ima bogato zgodovino in o kateri turisti razen iz pripovedi ne morejo nič zvedeti. Predlog je bil tudi, da se popišejo in v pisani obliki pripravijo podatki o vseh cerkvah v občini, obenem pa naj se cerkve primerno označijo s ploščicami, na katerih naj bodo osnovni podatki.

Ob koncu te točke je stekla tudi razprava o tem, kje naj bo ples. Nekateri so predlagali, naj bo tokrat v Osilnici. Dogovorili smo se, da določimo točen datum in lokacijo plesa do letne skupščine Civilnega gibanja.

K. Š.

Sprejet program dela

Tako kot vsako leto smo se tudi letos zbrali člani Civilnega gibanja na letni skupščini, ki je potekala 12. marca v Osilnici. Pregledali smo delo v preteklem obdobju, izvolili nov izvršni in nadzorni odbor in se dogovorili, kaj bomo delali v prihodnje.

Prisotne je najprej pozdravila predsednica Civilnega gibanja Vesna Klavara. Po sprejetju dnevnega reda in izvolitvi organov skupščine je delo v preteklem obdobju orisal tajnik Civilnega gibanja, Jože Ožura.

»Spoštovani člani Civilnega gibanja, naši prijatelji in gostje. Zbrali smo se, da pregledamo delo v minulem letu in se dogovorimo za naše delovanje naprej. Delo, ki smo ga opravili, je delo nas vseh tukaj zbranih in tudi drugih, ki danes niso mogli priti.

Civilno gibanje je s svojim delovanjem vključeno v mnoge projekte, ki jih uresničuje osilniška občina. Zato ne moremo govoriti samo o delu članov, temveč vseh nas, ki nam je kaj do te naše prelepe doline. Vsak prispeva po svojih močeh in upamo, da bo tako tudi naprej.

Zavedamo se, da je mladine v dolini malo in da je zelo veliko starejših, ki jim včasih zdravje ne dopusti aktivnejše vključitve v naše delovanje. Vendar, veselimo se vseh, ki se nam pridružijo v naši največji manifestaciji življenja naše doline - našem Petruvu. Ravno starejši dajo pravo prispevijo nekdanjega življenja in mladi bi se morali še bolj aktivno vključiti in jih posnemati.

Veliko problemov smo načeli in jih začeli reševati skupaj z osilniško občino, vendar sami, brez pomoči slovenske države teh problemov ne bomo rešili. Življenje ob meji in z mejo, prometno še ne dobro povezani s središčem države, v okolju, ki se je desetletja praznilo in, ko je človek pre-

Letno skupščino Civilnega gibanja je vodil Miro Štimac.

puščal svoj kultiviran prostor divjadi, to življenje je precej drugačno kot nekje v osrednjem delu Slovenije. Zato poziv skupnosti, da ohranimo dolino poseljeno in da bi čimveč mladih družin ostalo doma.

Civilno gibanje je v preteklem letu uresničilo večino zadanih ciljev in kakšen je ostal neuresničen. Skupaj z osilniškimi društvi, organizacijami in občino smo pripravili zelo uspešno prireditve - Petruvo 99. Bilo je pestro in veselo. O tem ste lahko prebrali v Osilniški dolini. Mlajši in starejši so se vključili in sodelovali tako pri kulturnem kot zabavnem delu prireditve. Hvala vsem.

Zamisel, da bi Osilnica dobila galerijo, se počasi uresničuje. Civilno gibanje je že v tretje pripravilo dobrodelni ples Osilničanov in prihodek zbiramo na posebnem računu za galerijo. Koliko denarja smo že zbrali, boste slišali v finančnem poročilu. Brez pomoči občine, ki bo poskrbela za prostor in tudi države, bo težko uresničiti to zamisel.

Nadaljujemo z izdajanjem našega glasila Osilniška dolina. Prišli smo že do 16. številke in, glede na odzive, lahko rečemo, da postaja vse bolj pestra in zanimiva za vse rodove. Še naprej bomo poskušali zapisati in ohraniti v spominu dogajanja v naši dolini. Moramo pa priznati, da sodeluje pri pripravi glasila malo ljudi, ki pa želijo, da se jim pridružijo novi sodelavci.

Sodelovali smo tudi pri prireditvah, ki so jih pripravila druga društva ali občina. Žal ostaja neuresničena želja, da bi po vaseh pripravili družabna srečanja. Bodimo optimisti in upajmo, da bomo tudi to udeležili.

Pričakujemo, da boste v razpravi o našem delu povedali svoja opažanja, nam povedali o slabostih in tudi dobrih straneh našega delovanja. Skupaj zastavimo delo za naprej in ga tudi skupno uresničimo.

V naši dolini, to stran in onstran meje, žive dobri ljudje, ki so pripravljene sodelovati in živeti v sožitju. Na mnogih prireditvah se srečujemo in se bomo še srečevali in tako je prav.

Izvršni odbor

Stane Frbežar, Bosljiva Loka
Anton Gašparac, Kočevje
Jože Gorše, Kočevje
Peter Hudobivnik, Križmani
Jože Janež, Osilnica
Stane Jarm, Kočevje
Vesna Klavora, Medvode
Anton Kovač, Sela
Olga Lenac, Bosljiva Loka
Zlata Oražem, Ljubljana
Jože Osvald, Sela
Jože Ožura, Ljubljana
Mirjana Šercer, Bosljiva Loka
Stane Šercer, Ljubljana
Anamarija Štimec, Mirtoviči
Drago Štimec, Osilnica
Miro Štimac, Grintovec
Anton Volf, Sela
Mladen Žagar, Sela

Nadzorni odbor

Branka Alič, Dragomer
Marjan Kovač, Ljubljana
Anton Muhvič, Breg pri Stari cerkvi
Anica Štimec, Silnica
Sanda Žurga, Strojčiči

Na seji smo sprejeli program dela za leto 2000 in izvolili nov izvršni odbor. V njem je devetnajst članov iz različnih koncev osilniške doline, ki bodo lahko predsednici Vesni Klavora in neutrudnemu tajniku Jožetu Ožuri pomagali pri delu.

Program dela za leto 2000

- **Petruvu 2000 - sobota, 1. julija (priprava kulturnega dela prireditve)**
- **Ples Osilničanov (dobrodelni ples za galerijo) - predvidoma v maju**
- **Glasilo Osilniška dolina**
- **Organizacija predavanj**
- **Pohodi: planinski izlet, družabni izlet, po poteh Petra Klepca (jeseni)**
- **Sodelovanje z društvi in občino.**

Z roko v roki

Kot vsa leta doslej, smo se tudi letos, v mesecu marcu, člani Civilnega gibanja zbrali na občnem zboru. Lepo, nedeljsko dopoldansko sonce in veliko število od maše odhajajočih občanov, je obetalo večjo udeležbo kot običajno. Vendar! Ponovno smo se zmotili, saj je večina občanov, očitno že zadovoljnih s tistim, kar trenutno imajo in brez problemov, odšla mimo šole proti svojim domovom.

Ob napovedani uri se nas je nato v dvorani šole zbralo približno 20 članov gibanja. Ob pogledu po prisotnih me je zaskrbelo predvsem dejstvo, da nas je kar lepo število takih, ki v dolino prihajamo občasno, medtem, ko je bilo prebivalcev dolino zaskrbljujoče majhno. Iz tega sem ponovno pričel sklepati, da so občani zadovoljni s tem, kar so doslej od občine dobili in da nimajo problemov, pri reševanju katerih bi jim lahko pomagalo Civilno gibanje, ki že vsa leta vzorno sodeluje z občinsko strukturo in s tem pomaga pri izboljšanju življenjskih pogojev v dolini.

Predsednica gibanja Vesna Klavora je v kratkem nagovoru pozdravila prisotne, med njimi še posebej župana, ki je reden udeleženec vseh sestankov in zborov gibanja. Po izvolitvi predsednika delovnega predsedstva in članov smo pričeli z

delom. Tajnik in blagajnik gibanja sta podala svoji poročili, nakar smo prisotni v razpravi ugotovili, da je delo gibanja plodno in še vedno naravnano v pravo smer, da pa bo potrebno v naslednjih letih dodati nekatere nove vsebine.

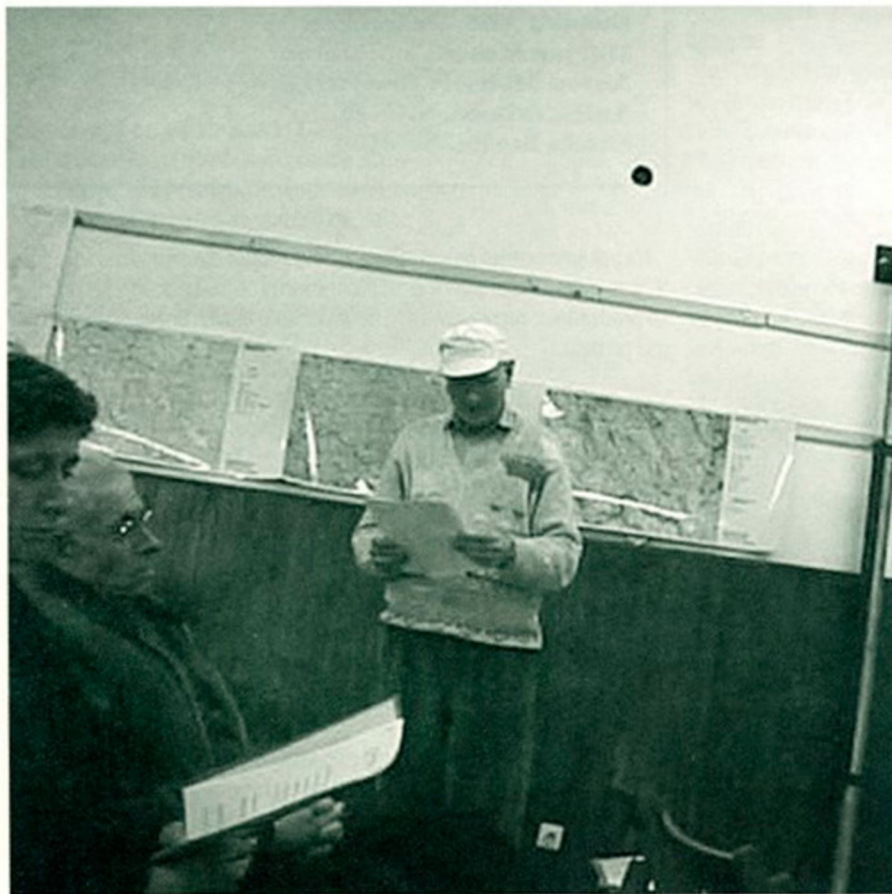
Župan je, kot vedno, navzoče seznanil z delom občinske uprave v prizadevanjih za izboljšanje bivalnih pogojev v dolini, pri čemer je prednostna naloga še vedno izgradnja ceste s katero bi se skrajšala in izboljšala povezava s Kočevjem in s tem odprtost doline v svet. V razpravah so nato prisotni pohvalili delo župana in občinske uprave v skrbi za prebivalce, na žalost pa je teh bilo na sestanku premalo, da bi se slišal tudi njihov glas in pripombe ter želje za izboljšanje pogojev. In tako smo ob koncu sestanka zopet vsi člani gibanja kot tudi župan ostali pred večno dilemo, kaj

ljudem še ponuditi, da jim do lažje v dolini. Zato vas, občani vabim, da se nam ob naslednjem sestanku pridružite in v sproščenem pogovoru izrazite svoje potrebe, želje in zahteve, člani gibanja pa se zavezujemo, da vam bomo pri njihovi uresničitvi pomagali.

Zame je bil najzanimivejši del sestanka, ko je bila načeta večna tema izgradnje male elektrarne na Mirtoviškem potoku, s katero je že uničen lep del favne in flore v tem delu doline. Investitor sicer vztraja v svojem prepričanju, da je njegovo delovanje legalno in da mora dokončati izgradnjo tega objekta. Na žalost pa vedno znova spregleda dejstvo, da so bila dovoljenja dana v nekem drugem času, v času, ko je bivša SFRJ pričela v konceptu splošnega ljudskega odbora propagirati male elektrarne, ki bi oskrbovale območja ob izpadu velikih elektro-energetskih sistemov. Danes, ko smo v dolino dobili stabilno oskrbo z električno energijo, za tako elektrarno ni več potrebe, saj energije tudi ni komu prodajati. Da pa bi nekdo uničil lep del narave ob Mirtoviškem potoku zato, da bo imel lastno električno energijo, je pa le malo prehud udarec. Investitor bo moral ponovno zelo resno razmisliti o predlogih za ureditev žage in njeno trženje v turistične namene, kar mu ponuja občina.

Člani gibanja smo nato sprejeli še program dela za naslednje obdobje in se poslovili v upanju, da nas bo na naslednjem občnem zboru veliko več in da bomo slišali tudi vaš glas.

Miran Klavora

Poročilo o delu Civilnega gibanja v preteklem obdobju je podal tajnik gibanja Jože Ožura.

Zaposlitev za 60 ljudi

Študija, ki jo je pripravilo Ministrstvo za drobno gospodarstvo in turizem o možnostih razvoja turizma v občini Silnica, dokazuje, da imamo tudi v najmanjši slovenski občini velike možnosti za razvoj, obenem pa potrjuje, da je bila odločitev vodstva občine za usmeritev v turizem pravilna. Če bomo uresničili predlagane načrte, bo dobilo v petih letih zaposlitev več kot 60 ljudi.

Študija ima precej dolg naslov Projektna naloga in izdelava zasnov s predinvesticijsko in tržno študijo za pripravo podlag investicij v turistično infrastrukturo in opremo na območju občine Osilnica. Pod tem naslovom se skriva vsebina projekta, s katerim je predviden razvoj turizma v občini v naslednjih petih letih.

Privlačnost naše najmanjše slovenske občine je predvsem neokrnjena narava. Številne vode – Kolpa, Mirtoviški potok, izvir Belice – in gore – Loška stena, Krempa, Šajbnik, Krokra – nudijo možnost za precej večji obisk turistov, kot ga imamo danes. Za turizem so zanimive tudi kulturne in zgodovinske znamenitosti, arhitekturna dediščina in etnološke posebnosti.

Seveda pa za turiste niso zanimive samo znamenitosti, ki že obstajajo, dodati bo potrebno nove vsebine. Te naj bi temeljile – tako predvideva študija – na zgodbi Petra Klepca. Ideja je vsekako zanimiva, saj smo pravzaprav edina občina, ki premore svojega, čeprav mitološkega junaka. V dolini naj bi uredili park Petra Klepca, v katerem bi gostom prikazali dogodke iz preteklega življenja in junaška dejanja iz zgodovine.

Za razširitev turistične ponudbe pa bodo potrebne investicije, tako v opremo kot tudi v objekte. Projektna naloga predvideva, naj bi se v poletnih mesecih število gostov gibalo med 10 in 12 tisoč na mesec, za kar bo potrebno zagotoviti v občini dodatnih 260 ležišč. To bi lahko bile hotelske sobe, sobe in apartmaji pri zasebnikih, gostje pa naj bi imeli možnost bivanja tudi v avtokampu in v šotorih. Razširiti bi bilo potrebno tudi gostinske zmogljivosti in povečati število sedežev na 300. Na Kolpi bi bilo potrebno urediti kopališče z vso potrebno infrastrukturo. Povečati pa bo potrebno tudi ponudbo turističnih kmetij (2 ali tri kmetije s prenočišči).

Za normalno delovanje občine Osilnica kot turističnega območja pa bo nujna tudi vzpostavitev centralne informacijske pisarne, kjer bo gost dobil vse potrebne informacije o turistični ponudbi. Ena od osnovnih nalog te pisarne bo tudi koordinacija turistične ponudbe na območju občine, nastopanje na predvidenih trgih, priprava turističnih programov in interna ter eksterna komunikacija.

K. Š.

Danes premoremo v občini 160 ležišč in prav toliko sedežev v odprtih in zaprtih prostorih. Gostom nudimo različne vrste prevozov po Kolpi, izposojajo koles, jahanje, lokostrelstvo, tenis, ogled nekaterih cerkva, različne pohode, lov in ribolov. Največ gostov, ki prihaja v dolino, je športnikov in rekreativcev, na drugem mestu so šolarji, slede družine; izletnikov, ribičev in lovcev je približno enak odstotek. Za vse te goste pa je značilen kratek čas bivanja v dolini, od 2 do 4 dni. Pretežen del gostov (skoraj 87%) je Slovencev, sledijo gostje iz Hrvaške, Italije, Nemčije.

Naša dolina premore nešteto prijetnih kotičkov, primernih za piknike. Eden od takšnih je gotovo tudi v vasi Ribjek, kjer turisti lahko kupijo tudi sveže ribe.

Ohranimo Mirtoviški potok

Že desetletje in več je tega, odkar je ob Mirtoviškem potoku, eni od naravnih znamenitosti, raste mala hidroelektrarno. Danes, v času izrazitih prizadevanja za varovanje okolja pomeni gradnja

Začetek del spada v čas, ko je bila gradnja malih hidroelektrarn zaželena, celo zelo zaželena, saj je primanjkovalo električne energije, velikih investicij pa si takratna država ni mogla privoščiti. Zato je podpirala privatno iniciativo, meneč, da bodo takšne naložbe rasle kot gobe po dežju in bodo reševale energetske situacije. Vendar ni bilo tako. Časi so se spremenili in elektrike imamo danes dovolj, celo preveč. Še več - in tudi cenejšo - bomo imeli, ko bomo v Evropski uniji, oziroma celo prej, ko jo bomo lahko kupovali na prostem trgu po dnevnih (najnižjih) cenah.

V zadnjem desetletju oziroma dveh pa se ni obrnila na glavo le energetska situacija, temveč tudi okoljska. Vode, reke, potoke, skušamo zaščititi pred vse večjim onesnaževanjem, saj se vsi ljudje na zemlji zavedamo, da pitne vode, ki je eden glavnih virov preživetja, primanjkuje.

In v sklop zaščite voda sodi tudi akcija, ki jo je za ohranitev Mirtoviškega potoka sprožila civilna iniciativa, v katero so se združili posamezniki, zelene stranke in mnogi drugi, med njimi tudi več kot osemdeset poslancev slovenskega parlamenta. Predstavniki te mreže za ohranitev Mirtoviškega potoka so 22. maja predali ministru za okolje in prostor peticijo, s katero so zahtevali, da se gradnja male hidroelektrarne ustavi.

Lastnik hidroelektrarne ima za njeno gradnjo dovoljenje, ki pa je bilo izdano že pred desetletjem, zato je odbor za ohranitev zgornje doline Kolpe pozval vlado in ministrstvo, naj gradnjo takoj ustavi in dolino zavaruje, saj gre za nedopusten poseg sredi bodočega krajinskega parka. Odbor predlaga, da se ministrstvo dogovori z lastnikom za odškodnino in vzpostavi prejšnje stanje.

Mirtoviški potok je domala pravilni potoček v prelestri dolini, je v skoraj celostranskem članku v Delu zapisal novinar Viktor Luskovec, eden od inicatorjev pobude za ohranitev te naravne znamenitosti. Slovi po svoji izjemnosti, neizmernem bogastvu in raznolikosti rastlinskega ter živalskega sveta. Redke in ogrožene vrste, ki so drugod že zdavnaj izginile, so v tej čudoviti dolini domala nekaj vsakdanjega. Je zadnje zatočišče vidre na Slovenskem, nad tem območjem preletavajo orli in štorčljem po pobočjih nad potokom zasledimo jelene in velike zveri. Klimatske razmere omogočajo svojevrstno simbiozo običajnega rastlinstva z mediteranskim elementom.

Konservator Aleš Florjanc in ljubljanskega za-

voda za varstvo naravne in kulturne dediščine pa je o mirtoviškem potoku pred desetletji zapisal tole: «Soteska Mirtoviškega potoka predstavlja eno redkih ohranjenih območij naravne dediščine, ki poleg same tipične kraške krajine vsebuje številne in redke objekte naravne dediščine izrednih geomorfoloških oblik, hidroloških in biotopskih posebnosti in vrednosti. Mirtoviški potok ustvarja celovit hidrološki sistem, ki vključno s podtalnico pogojuje enkratne biotope mokrotnih površin. Potok je v srednjem toku poln otokov, meandrov, sipin in prodišč, tolmunov, šumelišč, gorvodno od edinega večjega levega pritoka pa

je struga potoka vrezana v apniško kameninsko podlago, kjer je voda ustvarila enkratne geomorfološke oblike: pravacata korita, prelivne žlebove, kaverne in fasete, tolmane, slapišča, izjemen naravovarstven pomen potoku pa daje kraški izvir.»

O gradnji hidrocentrale pa je zapisal: »Graditev hidrocentrale po predloženem projektu bi estetsko in funkcijsko prizadela neokrnjeno območje in porušila naravno ravnotežje.

Hidroelektrarna ob Mirtoviškem potoku bi danes že delovala, če ne bi investitorja, oče in sin Emil in Stane Štimac vkopala bistveno večjih

Mirtoviški potok je ena znanih naravnih znamenitosti naše doline in za turiste privlačna izletniška točka.

cevi, kot bi jih smela. Naravovarstveniki so izračunali, da bi v njih izginilo kar 86 odstotkov vode. Lahko bi rekli tudi, da Mirtoviškega potoka ne bi bilo več. Leta 1993 je dr. Vladimir Topler zahteval od vlade, da dela takoj ustavi. Inšpekcijske službe so to nemudoma storile, saj za gradnjo, pri kateri investitorja nista upoštevala projektno dokumentacijo, niso bila izdana vsa potrebna dovoljenja. Ministrstvo za gospodarske dejavnosti je ugotovilo, da je bilo pri vodenju postopka storjeno več napak, na ministrstvu za okolje in prostor pa so poudarili, da gre za črno gradnjo.

Kljub temu je v začetku leta 1997 ministrstvo za okolje in prostor izdalo soglasje za nadaljevanje gradnje. Sredi leta 1998 so že potekali poizkusi, da bi lastnikoma gradnje, v kolikor bi jo ustavila, ponudili pomoč pri obnovitvi mlina in žage. Vendar je takrat ministrstvo nekako pozabilo na dogovor in lastnika sta z gradnjo nadaljevala.

Ustavno sodišče je septembra 1999 sprejelo odločitev o razveljavitvi vladne uredbe o podelitvi koncesije za energetska izkoriščanje Mirtoviškega potoka, ker državni uradniki niso spoštovali inštituta javnega razpisa. Prav podelitev koncesije je prvi korak do lokacijskega in gradbenega dovoljenja. Pristojni bi torej morali po odločbi ustavnega sodišča razveljaviti izdana dovoljenja in zadevo vrniti v ponovni postopek. Novembra 1999 je občina Silnica investitorjema ponovno ponudila finančno pomoč pri pripravi projektno dokumentacije za obnovo starega mlina in žage, če se odpovesta graditvi hidroelektrarne. Vendar dogovor ni bil dosežen. Sedaj se je pričelo z investitorjema pogajati tudi ministrstvo za okolje in prostor, vendar zaenkrat tudi pri teh sogovornikih dogovor ni bil dosežen.

Kako se bo vsa stvar z Mirtoviškim potokom razpletla, bomo videli in seveda tudi pisali o tem. Velikanska škoda pa je v dolini, ki se je opredelila za razvoj turizma in nima drugih možnosti kot izkoriščanje naravnih bogastev v ta namen, ki je obenem bogata z različnimi vrstami rastlinstva in živalstva, ki je v drugih predelih Slovenije in tudi Evrope že izginilo, graditi hidroelektrarno, ki bo uničila eno naših najlepših naravnih znamenitosti.

K. Š.

Prvi občinski davek

V preteklih letih prebivalci občine nismo plačevali nikakršnih občinskih davkov, čeprav bi jih po zakonu morali. Država namreč zahteva, da vsaka občina na svojem območju pobira davke, za katerih pobiranje je pristojna, in jih nameni za financiranje svojih potreb. Tako je občinski svet na decembrski seji lani sprejel odlok o nadomestilu za uporabo stavbnih zemljišč. V letu 2000 bodo vsi občani plačali prvi občinski davek na nepremičnine.

Nadomestilo za uporabo se plačuje za nezazidano in zazidano stavbno zemljišče. Nadomestilo za uporabo zazidanega stavbnega zemljišča se plačuje od stanovanjske oziroma poslovne površine stavbe. Zemljišča pa so razvrščena v štiri kategorije: na tista za stanovanja, na tista za poslovno in gospodarsko dejavnost, na tista, ki se uporabljajo za vikende in na tista, na katerih so opuščene oziroma dotrajane stavbe.

Pri določitvi višine nadomestila se upošteva opremljenost stavbnega zemljišča s komunalnimi in drugimi objekti in dejanska možnost priključitve na te objekte in naprave, lega stavbnega zemljišča in nenamenska uporaba stavbnega zemljišča (upošteva se priključitev na vodovod, električno omrežje, javno kanalizacijo, telefonsko omrežje in bližina ceste).

Glede na vrsto dejavnosti oziroma namembnost in lego se z najmanjšim številom točk ovrednotijo poslovni in gospodarski namen uporabe zemljišča, to je z 20 oz. 30 točkami (odvisno od tega, ali leži v prvem ali drugem območju). Z največ, od 170 do 190 točkami, pa se ovrednotijo opuščeni in dotrajani objekti na stavbnih zemljiščih.

Mnogi se boste tu vprašali zakaj, oziroma bodo lastniki takih objektov (največ jih je v Osilnici), prav gotovo negodovali, da morajo za zemljišče, na katerem stoji prazna hiša, plačevati davke. Vendar, tako je povsod po svetu in evropska zakonodaja se seli tudi k nam. Prazni, zapuščeni, neurejeni objekti in njihova okolica so vsaki občini le v sramoto in v nikakršno korist.

Nezazidano stavbno zemljišče je ovrednoteno s polovico točk glede na vrsto dejavnosti oziroma namembnost uporabe in glede na njegovo lego, ne točkujeta pa se komunalna opremljenost. Nadomestilo se ne plačuje za objekte, ki se uporabljajo za kmetijsko dejavnost (skednji, gospodarska poslopja).

Nadomestilo se plačuje enkrat letno. Višina prispevka zanj se izračuna tako, da se skupno število točk pomnoži s površino objekta oziroma površino nezazidanega stavbnega zemljišča in vrednostjo točke za izračun nadomestila.

Vsi zavezanci za plačilo nadomestila za uporabo stavbnih zemljišč v občini morajo spremembe, ki vplivajo na odmero nadomestila, sporočiti v 30 dneh po njihovem nastanku.

Plačila nadomestila so lahko oproščeni zavezanci, ki prejemajo stalno socialno pomoč.

Odlok predvideva tudi kazni za primer nevožitve prijave za nadomestilo ali kadar ne prijavi pravih površin oziroma sprememb. Kazen znaša od 20.000 do 50.000 SIT za občane. Za tiste, ki ne bodo prijavi zahtevanih podatkov, pa se bo odmerilo nadomestilo za 250 m² stanovanjske površine ali 150 m² površine za počitniško dejavnost ali 500 m² za poslovno in gospodarsko dejavnost.

K. Š.

Ceste in poti bodo plužene

Občinski svet občine Osilnica je konec novembra lani sprejel odlok o ureditvi zimske službe v občini. Z odlokom je določil način opravljanja, organizacijo ter izvajanje zimske službe, ki je sestavni del vzdrževanja lokalnih cest in javnih poti.

Zimska služba se bo v prihodnje opravljala na lokalnih javnih cestah, javnih poteh in površinah za pešce, intervencijskih poteh in drugih cestah. V opravljanje zimske službe sodijo poleg pluženja tudi odstranjevanje in odvažanje snega z javnih prometnih površin, odstranjevanje poškodovanih dreves in odlomljenih vej, ki ogrožajo varnost stvari in ljudi, čiščenje uličnih odtokov itd.

Lastniki zemljišč, stanovanjskih hiš, stanovanj in poslovnih prostorov ali njihovi najemniki pa so dolžni v zimskem času ne glede na to, ali je površina javna ali skupna:

- sproti odstranjevati s streh in žlebov ledene sveče,
- posipati poti za pešce ob poledici,
- skrbeti, da so nameščeni in vzdrževani žlebovi in odtoki meteornih vod, snežni ščitniki na pročeljih hiš, ki so obrnjene na cesto,
- odstraniti novo zapadli sneg s pločnikov oz. poti za pešce, parkirnih prostorov in drugih dohodov k objektom najkasneje do 7. ure zjutraj, podnevi pa so ga dolžni odstranjevati sproti, ko zapade 15 cm snega,
- odstraniti sneg in led s površin, ki so potrebne za intervencijo in požarno varnost.

Če bo pooblaščen oseba, ki opravlja nadzor ugotovila, da zgoraj navedeni niso opravili svojih obveznosti, lahko odredi odstranitev snega izvajalcu zimske službe, stroške pa bo mora poravnati lastnik stavbe oziroma zemljišča.

Odlok tudi določa, da je z javnih površin prepovedano odmetavati sneg na druge javne prometne površine. Lastniki vozil, ki jih parkirajo na javnih prometnih površinah, so v času dela zimske službe dolžni odstraniti svoje vozilo s prometnih javnih površin, da se le-te lahko očistijo. V odloku so za zgoraj navedene dejavnosti oziroma njihovo neizvajanje predvidene tudi kazni: od 5.000 do 10.000 SIT.

K. Š.

Urejene brežine

Prav prijetno se je zadnjih nekaj mesecev peljati po cesti od Broda do Sv. Ane in opazovati na eni strani ceste zeleno lepoticico Kolpo, na drugi strani pa urejene brežine. Cestno podjetje Novo mesto jih je lansko jesen na več mestih utrdilo, saj je ob deževnem vremenu na cesto letelo kamenje in zemlja. Brežine so pred dobrima dvema letoma ponekod na tej trasi že utrdili, vendar se je pokazalo, da jih je potrebno še na več drugih mestih. Urejena cesta, čeprav ozka, bo nedvomno prispevala k temu, da bodo turisti z veseljem prihajali v naš kraj.

K urejenosti glavne ceste v dolini pa je prispevala tudi občina. Vse od Silnice do Starih malnov so zaposleni na javnih delih očistili obrežje Kolpe, posekali goste grmovje, ki se je že leta dolgo razrašalo in zakrivalo pogled na eno od naravnih lepotic Osilniške doline. Očiščen breg Kolpe je nedvomno prispevek k urejenosti kraja.

Zavzemamo se, da bi osilniška dolina postala turistično območje. Turizem pa se lahko razvija le v krajih, ki so urejeni in čisti, saj turisti ne cenijo le svežega zraka, temveč se radi vračajo tja, kjer je prijetno in urejeno.

K. Š.

Že dalj časa je Kolpa spodjedala brežino v Boslji Loki. Sedaj so pričeli brežino urejati, kamnita ograda je prav lična.

Božični in novoletni prazniki

Leto 2000 smo v naših krajih pričakali lepo in veselo. Občina je tudi letos pripravila že tradicionalno prednovoletno srečanje v šolski dvorani, kjer se je zbralo veliko otrok in odraslih. Dedek Mraz je obdaril otroke in vse najstarejše občane. Kulturni program so pripravili naši šolarji pod vodstvom učiteljice Mirjane Šreer.

Lepo je bilo tudi na sveti večer v Osilnici. Ko so se ljudje vračali s polnočke, so vsem na praznično okrašenem placu postregli s kuhanim vinom, klobasami in piškoti, za kar so prispevali podjetniki naše občine. Pobudnikom in prizadevnim organizatorjem – Jožetu, Toniju, Ivanu in Sandi vse priznanje in hvala za lep večer.

Tudi po vaseh so ljudje veselo pričakali novo leto. V Bosljivi Loki je vaško slavje na prostem organiziral Miran Frbežar s svojimi domačimi. Ob bogato obloženi mizi so se zbrali vsi vaščani in ob petju veselo nazdravili novemu letu.

V nedeljo po novem letu pa je naš župnik g. Jože Brilej povabil Vaško etnološko društvo iz Hrovače

pri Ribnici. V Osilnici in Bosljivi Loki so pri maši predstavili žive jaslice, popoldne pa so v osilniški dvorani uprizorili ljudsko igro Ribniški trojčki, ki jo je napisala in priredila Urška Tekavec. Vsi gledalci, tako v cerkvi kot v dvorani, smo bili navdušeni. Mladim iz Hrovače naše čestitke za njihovo usvarjalnost. Takih prireditev si še želimo.

OKOLJE

Urejeno okolje je prijetno za bivanje

Zima je odšla, s pomladjo pa so se za njo marsikje pokazale smeti, ki smo jih sami ali kdo drug odvrgli v sneg. S prvim večjem deževjem je tudi voda naplavila marsikaj, kar je, ko se je znižala, ostalo na bregovih ali drevju ob njej.

Večina ljudi se vedno bolj zaveda, kako pomembno je urejeno okolje za kakovost življenja. Čisto, zdravo in urejeno okolje, čiste vode in zrak so bogastvo, ki nam ga je poklonila narava in prav je, da ga skušamo našim zanamcem pustiti vsaj takšnega, kot smo ga dobili.

Pomlad je čas čiščenja. Tega se vsako leto zavemo tudi v naši dolini. Tako kot vsako leto, je tudi letos občina v sodelovanju z vsemi društvi in Civilnim gibanjem organizirala čistilno akcijo. Večina prebivalcev je v soboto, 8. aprila, pospravljala okoli svojih hiš. Lovske poti, lovski dom in gozd so čistili lovci in gozdarji, člani ribiške sekcije in člani društva Outsider, ki so se jim pridružili kolegi iz Kočevja in Hrvaške, so poskrbeli za smeti v Kolpi. Aktiv žena je poskrbel za cvetno urejenost krajev. Tako kot vsakokrat je bil tudi tokrat ključek akcije pri lovskem domu v Ribjeku, kjer so udeleženci dobili toplo malico in pijačo.

K. Š.

PREDAVANJE

Popotovanje po zibelki krščanstva

V večernih urah dne 11.3.2000 se je pred šolo, na trgu v Osilnici, pričela zbirati skupina ljudi. Mimoideči so se čudili temu nenavadnemu pojavu, češ kaj se zopet dogaja. Nam, ki smo v skupini bili, pa je bil zelo jasen namen in cilj našega prihoda v Osilnico.

Že nekaj časa prej je namreč Civilno gibanje za Osilniško dolino povabilo svoje člane in prijatelje ter prebivalce doline, na predavanje Anamarije Štimatec iz Mirtovičev o popotovanju po zibelki krščanstva - IZRAELU.

Ob napovedani 18. uri se je poleg Anamarije, osrednje osebnosti tega večera, na žalost zbralo samo 18 poslušalcev, in naj povem že v tem trenutku, po koncu predavanja nam ni bilo žal, da smo prišli.

Po predstavitvi in kratkem uvodu je Anamarija Štimatec prešla na bistvo večera. V lepem, izbranem in tekočem jeziku je prisotnim predstavila deželo in državo Izrael, njene posebnosti, lepote, pa tudi težave, ki čakajo turista, ko se poda v te kraje. Med predavanjem in ogledom diapozitivov smo izvedeli in videli marsikaj, kar nam do tedaj še ni bilo dano videti. Izvedeli smo tudi marsikaj novega o deželi, v kateri se je rodilo krščanstvo in za seboj pustilo mnogo sledov, ki jih današnji prebivalci ohranjajo, z njimi pa tudi služijo denar, saj na ogled prihaja iz leta v leto več romarjev in seveda "turistov kar tako". Ob koncu večera so prisotni Anamariji namenili dolgotrajen aplavz, kar je bil najboljši izkaz njene uspešne predstavitve Izraela.

Tistim, ki vas v Osilnici ni bilo, bo Civilno gibanje ponudilo še več možnosti, da pridete na podobna predavanja in le pridite, saj vam je za to, ki ste ga zamudili, lahko žal. Ana Marija se je res potrudila, povedala in pokazala veliko novega in tak, poseben večer se ne bo ponovil.

Miran Klavora

Podružnična šola

Na šoli so letos štirje otroci. V prvi razred hodi Aleš, v drugi razred Klaudija, v tretji razred Štefan, četrtega pa obiskuje Marko. Imamo tudi tri male šolarje: Ano, Sandija in Davida. Pouk poteka kombinirano. Zjutraj ob 8. uri prideta Aleš in Klaudija. Ob 10.30. uri pa začneta s poukom Štefan in Marko. Mala šola je ob petkih. Jeseni bodo tako na podružnični šoli v prvem razredu trije otroci, v ostalih treh pa v vsakem eden. Šest otrok torej, kar je dovolj za obstoj tako male podružnične šole v specifičnih krajih. Zadosti za obstoj šole je že pet otrok.

V razredu imamo v akvariju zlati ribici, ki smo si ju kupili meseca novembra. Zanje vsak dan skrbimo. Februarja smo imeli kulturni dan. Učili smo se o Prešernu. Pa tudi namaškarali smo se in odšli po vasi. Ob 8. marcu smo se pogovarjali o mamicah in jim izdelali papirnato rožo za ta praznik.

Tokrat nismo organizirali praznovanja za občanke. Pripravljali se bomo za nastop ob občinskem prazniku in za praznik doline, Petruvu. V veliko pomoč pri nastopih so nam učenci, ki obiskujejo pouk v 5. do 8. razredu na Fari. Posebno pridne so deklice, ki rade nastopajo. Brez njih skoraj ne bi mogli pripraviti prireditev.

Mirjana Šercer

Moj Runi

Mojemu psičku je ime Runi. Živi na hodniku. Je rjave in črne barve. Rad je kosti in pasjo hrano. Laja na tujce. Star je tri leta. Imam ga zelo rad.

Aleš Žagar, 1. razred

Moja Pika

Moja muca Pika spi v košari. Imam jo zelo rada. Je bele in sive barve. Rada se igra z mojo žogico in cofkom. Rada je mačjo hrano in pije mleko. Zanj skrbi stara mama Tončka v Štalcerjih. Stara je pol leta. Včasih grem z njo na sprehod. Ponoči rada mijavka. Ni še imela mladičkov, ker je premajhna.

Klaudija Gašparac, 2. razred

Moja pravljica

Psiček in zajček sta šla na sprehod. Srečala sta medveda. Medved je bil kosmat. Bil je vesel. Nabral si poln lonček jagod. Jagode je ponudil zajčku in psičku. Postali so prijatelji.

Aleš Žagar, 1. razred

Moja pravljica

Zajček se je sprehajal po vrtu. Nekoč se mu je nogica ujela v zanko. Nogica ga je strašansko bolela. Milo je jokal. Ni se mogel rešiti. Prišla je deklica Marjetica in ga rešila. Povila mu je nogico. Zajčka ni več bolelo. Ponudila mu je korenček s smetano. Zajček se je sladkal. Skupaj sta živela v Marjetkini hišici. Zajček je ves dan pospravljaval po hišici. Marjetica pa je kuhala kosilo.

Klaudija Gašparac, 2. razred

Ribice v razredu

Kupili smo zlate ribice v Kočevju. Zbirali smo denar. Ena ribica je stala štiri tolarjev. Kupili smo tudi akvarij, ki je stal tisoč petsto tolarjev. Učiteljica je kupila tudi hrano. Med počitnicami zanje skrbi Štefan, ker ima doma akvarij. Med božičnimi počitnicami mu je ena skočila iz akvarija in umrla. Sedaj imamo samo eno ribico. Ime ji je Pika. Vsako sredo ji zamenjamo vodo.

Marko Florjančič, 4. razred

V razredu imamo dve ribici. Vsak dan jih hranimo. Enkrat na teden jim zamenjamo vodo. Imeli smo dve ribici, a nam je ena umrla. Vsak dan nas gledajo pri pouku. V akvariju imajo eno rastlino. Imajo tudi lep pesek. Imajo zlate luske. Dali smo jima imena: Luskonica in Zlatka.

Štefan Žagar, 3. razred

V razredu imamo akvarij. V njem sta zlati ribici. Ime jima je Pika in Zlatka. Vsak teden jima zamenjamo vodo. Vsak dan jih hranimo. Zelo so živahne. Akvarij je na mizici. Veselimo se majhnih ribic.

Klaudija Gašparac, 2. razred

V razredu imamo ribici. Živijo v akvariju. Vsako jutro jih hranimo. So zelo lačne. Veselo plavajo. Ime jima je Iskrica in Zlatka.

Aleš Žagar, 1. razred

Za pusta so se otroci namaškarali in pripravili v šoli tudi razstavo mask.

Naši ljudje iz preteklosti in sedanosti

Osilniška dolina slovi po ljudskem junaku Petru Klepcu, ki pa ni edini ponesel sloves doline v širni svet. Med njimi je veliko mož in žena, ki jih srečamo na vseh celinah sveta. Poskušajmo osvetliti vsaj nekatere med njimi. Bralce Osilniške doline vabim, da mi pomagajo izbrskati zanimive osebnosti iz doline, da jih skupaj predstavimo v našem glasilu.

Mnogo Slovencev, med njimi tudi marsikateri iz Osilniške doline, je prijel na svet v ljubljanski porodnišnici na Šlajmerjevi ulici. Pazljivi obiskovalec bo v parku opazil spomenik zdravniku in kirurgu Edu Šlajmerju. Lepo je, da se spomnimo zdravnika EDA ŠLAJMERJA, ki se je rodil 8. oktobra 1864 v Čabru. Maturo je opravil na Reki, medicino pa študiral v Gradcu. Kmalu se je uveljavil kot kirurg (operacija glave) in 1891 je prišel v Ljubljano, kjer je postal vodilni operater in primarij. Zaslovel je posebno na področju abdominalne (trebušne) kirurgije. Zaradi sporov s takratnimi oblastmi se je upokojil 1911, toda sodeloval še na srbski strani v balkanskih vojnah in bil vojni kirurg v ljubljanskem Leonišču med prvo svetovno vojno. Umril je v Šentvidu pri Ljubljani 23. decembra 1935. Pokopan je na ljubljanskem Navju. (Sandi Sitarm Sto slovenskih znanstvenikov, Ljubljana 1987, stran 176/77).

Sredi 19. stoletja so mnogi misijonarji iz Evrope širili krščansko vero v Afriki in Aziji. Med njimi je bilo tudi veliko Slovencev, ki jih tudi danes najdemo širom sveta. Med tistimi, ki so sloves malega evropskega naroda ponesli po afriški celini, je bil naš znani misijonar Ignac Knoblehar. Med svojim misijonarjem iz Egipta po Nilu navzgor, proti izviru Nila, je zbral veliko skupino duhovnikov in laikov in jih popeljal številnim dogodivščinam naproti. Med tistimi, ki jih je pridobil leta 1851 za svoj misijon v Sudanu, je bil tudi naš rojak ANTON KNAVS, rojen 5. maja 1803, doma iz Osilnice (dr. Franc Jaklič, Ignacij Knoblehar, Ljubljana 1996, stran 66) oziroma naj bi bil iz Belce. V Kairu, prestolnici Egipta, je Knavs delal kot kovaški pomočnik in je bil star 47 let. S Knobleharjem se je dogovoril, da bo šel z njim za tri leta. Tako je kot laik pomagal Knobleharju pri postavljanju in delovanju njegovih misijonskih postaj (Hartum, Godonkor, Sveti Križ idr.) Žal pa so ga preslepili trgovci s slonovino, da je 1854 zapustil misijon in kmalu nekje na Belem Nilu umrl, ko je kupčeval s slonovino.

Srednješolci, gimnazijci, se verjetno še spominjajo učbenikov fizike, ki jih je napisal FRANC KVATERNIK. Branko, kot ga poznajo Osilničani, je bil doma iz Bukovčeve ali tudi Vertnikove hiše v Osilnici. Rodil se je leta 1919. Bil je matematik in fizik in kot praktik napisal mnogo šolskih učbenikov, ki smo jih uporabljali v srednjih šolah. Njegov

sin Roman in družina že od lanske jeseni plujejo okrog sveta na jadrnici Horn 2000.

Nekoliko kasneje (1931) se je rodil naš priznani akademski kipar STANE JARM, ki ima kar že v krvi obdelovanje lesa, saj sta bila tako njegov oče Jože kot stari oče Peter Rutar rezbarja in podobarja znana po vsej Sloveniji. Stane se je že zgodaj uveljavil in mnogo spomenikov, kipov in križevih poti po Sloveniji je njegovo delo. Njegov spomenik v Osilnici, Mati z otrokom, je protest proti vsem grozotam, ki jih v vojnah doživlja človek. V zadnjem času se vse bolj ukvarja tudi s slikarstvom. Sodeloval je na mnogih kiparskih kolonijah, doma in v tujini in je dobitnik mnogih nagrad in priznanj. Bil je tudi pobudnik slikarske kolonije v Osilnici. O njem, njegovem delu in idejah bi zapolnili kar celo številko našega glasila in še bi kaj ostalo nezapisanega.

Kmetijska družba na Kranjskem si je v prvi polovici 19. stoletja prizadevala za napredek sadjarstva, pri tem ji je bila v veliko pomoč brošura duhovnika-mehnika Franca Pirca Kranjski vrtinar (1830). Prizadevanjem družbe so se pridružili mnogi učitelji in duhovniki, ki so imeli tedaj velik vpliv na podeželju. K temu so jih spodbujale denarne nagrade in pohvale posameznikom, če so uredili drevesnico z najmanj 200 sadikami, posejali največ pešk, uredili drevesnico itd. In med tremi kandidati leta 1831, ko so prvič podelili nagrade, je bil tudi osilniški župnik LENART JANEŠ, ki je dobil posebno vladno priznanje za delo pri pospeševanju sadjarstva (J. Ml, Zgodovina slovenskega naroda, Celje 1993, stran 494). Priznati je treba, da je bilo sadjarstvo v dolini po zaslugi duhovnikov in učiteljev dolgo časa vzorno urejeno. Osilniška šola je imela svoj vrt, ki je bil vzorno urejen še po drugi svetovni vojni. Žal je postal zanemarjen in danes se najdejo celo taki, ki jim je prav malo mar, tudi če posekajo edino murvo v dolini. Res žalostno.

V športu slavimo samo igralce, redkokdaj njihove trenerje, kaj šele druge, ki delajo v ozadju in dejansko mnogokrat omogočijo športnim zvezdam, da sploh pridejo na igrišče. In eden teh je naš TONE ŠERCER, Jurinov Tonček iz Osilnice. Daso, kot pravijo našemu Tonetu v športni srenji, je priznan športni fizioterapevt pri košarkarskem klubu Unionu Olimpiji. Pri njem iščejo pomoč ne samo športniki, temveč tudi mnogi drugi znani

Slovenci, vse tja do predsednika republike. Kot fizioterapevt je bil na mnogih prvenstvih, od evropskih do svetovnih in olimpijskih iger širom sveta. Letos bo spremljal tudi naše nogometne naše nogometne na evropskem prvenstvu.

Jože Ožura

Športne prireditve ob prazniku

Pred prvim majem oziroma tudi nekaj dni po prazniku občine Osilnica, je bilo v dolini Živahno, posebej na Kolpi in ob njej. Na državnem prvenstvu so se 15. in 16. aprila pomerili raftarji v slalomu in spustu. V nedeljo, 30. maja, so tekmovali za pokal Kolpa 2000 kajakaši in kanuisti. V soboto, 6. maja je bilo državno prvenstvo Hrvaške v kajaku in kanuju, dan kasneje pa so se kajakaši in kanuisti pomerili za pokal Petra Klepeca.

Organizatorji vseh tekmovanja so bili Občina Osilnica, Kajakaška zveza Slovenije, Rafting zveza Slovenije, Kajakaški savez Hrvaške, Športno ekološko društvo Outsider in Turistično društvo Osilnica.

Precej naporov je bilo potrebno, da so organizatorji izpeljali vse tekme. Tekmovalci so iz doline odšli zadovoljni in verjamemo, da se bodo ponovno vračali.

Že drugo leto zapored je med prvomajskimi prazniki potekalo na Kolpi državno prvenstvo v raftu.

Zelenjadarstvo tudi letos

Tajnica občine, Sanda Žurga, je 16. februarja organizirala posvet o sajenju in vzgoji zelenjave, ki ga je vodila Ana Ogorelec. Pod njenim vodstvom in ob njenih nasvetih nam je lani zelo dobro uspela pridelava solate, zelja, pora, zelene, kumaric in celo jajčevcev.

Tudi letos smo naročile sadike solate, paradižnika, paprike. Na posvet je prišlo veliko udeleženk. Ga. Ogoreleča nam je ponovno dala veliko koristnih nasvetov za pridelovanje zelenjave.

Tehnološki napredek

Danes, 23.04.2000, na velikonočni praznik, mi je v roke slučajno prišla 7. številka časopisa *Osilniška dolina* od novembra 1996. In kaj je v tem posebnega?

Mojo pozornost je pritegnil članek o telefonskih govornicah, katere je septembra 1996 po dolini postavil Telekom.

In kaj je v tem posebnega?

Ob koncu lanskega leta je iz doline lahko vsakdo, ki ima prenosni telefon z GSM tehnologijo, tisti z NMT pa že prej, skorajda nemoteno klical, kadarkoli in kamorkoli je želel, ne da bi moral po dolini iskati govornice.

Pa naj še kdo reče, da se v dolini ni nič spremenilo!

Da ne pozabim še nečesa: tudi župnik Jože Brilej se je v dolino naselil in pričel službovati avgusta tega leta.

M.K.

Predstavitev na sejmu

Občina Osilnica se je 23. marca predstavila na sejmu Alpe - Adria v Ljubljani. Turistično ponudbo so dopolnjevale kulinarčne posebnosti doline, kot so: zaseka, domače klobase, nadevan želodec, orehova in pehtranova potica, domači kolački različnih vrst, domače žganje, borovničevce in še mnogo drugega.

Danica Švab in Marica Štimec iz Bosljiwe Loke sta predstavili šopke in rože iz papirja, ki sta jih tudi delili obiskovalcem. Z njimi ohranjata staro ljudsko umetnost, ki je del naše kulturne dediščine.

Na sejmu Alpe-Adria sta Marica Štimec in Danica Švab prikazali obiskovalcem izdelavo rož iz papirja.

Na sejmu Alpe-Adria se sklepajo tudi posli.

Petruvu je pred vrati

Bliža se naš, Osilniški praznik, Petruvu. tokrat ga bomo praznovali v soboto, 1. julija. Prireditvev se bo pričela ob 16.30. uri z mašo. Ob 18. uri se bo pričel kulturni program, nadaljevali pa bomo z zabavnim.

Vsako leto se na Petruvem predstavijo tudi kresničke.

V kulturnem delu bodo nastopili: harmonikaši, pevci, kresnice, otroci, v sprevidu se bodo predstavili z različnimi pripomočki za delo občani. Ne bo manjkalo tudi prikaza nekaterih opravil iz preteklosti pa tudi sedanjosti.

Tako kot vsako leto bodo tudi letos organizatorji prireditve Občina Osilnica, Civilno gibanje za Osilniško dolino, Gasilsko in turistično društvo. Pridite ne bo vam žal. Tako kot lani bo tudi letos organiziran bogat srečelov, med nagradami pa naj omenimo glasbeni stolp in kolo.

Izdajatelj: Civilno gibanje za Osilniško dolino, Osilnica. Uredniški odbor: Olga Lenac, Jože Ožura, Mirjana Šercer, Stane Jarm, Katja Štimac – odgovorna urednica. Priprava in tisk: Multigraf. Časopis izhaja v nakladi 400 izvodov in ga dobe občani brezplačno. Žiro račun: 51300-621 11006/05 1320114-858250.